

HANGYA

Előkészületek az új Központ közgyűlésére.

Szövetkezeteink jól tudják, hogy az új Hangya központ alakuló közgyűlése milyen rendkívüli viszonyok között tartatott meg. Az akkori forgalmi viszonyok, az utazás korlátozottsága stb. sok szövetkezetnek nem tették lehetővé, hogy alakuló közgyűlésünkön megjelenjék, vagy képviseltetéséről idejében gondoskodjék. Ez a körülmény most már kétszeresen kívánatos s minden szövetkezetnek egyenesen kötelességévé teszi a saját és az új Központ sikeres további munkálkodása érdekében is, hogy az első központi közgyűlésen szövetkezeteink kivétel nélkül megjelenjenek s e gyűlés mielőbb megtartassák.

Ugy az új központnak, mint a szövetkezeteknek ugyanis érdekükben áll, hogy közvetlenül szemtől-szembe megbeszéljék a sikeres intenzív szövetkezeti munka jövő feltételeit, megmagyarázzák a külső szövetkezeti és a belső központi ügyvitel nehézségeit és behatóan tanácskozzanak a munka akadályainak kiküszöböléséről, a nehézségek áthidalásának módjairól. Szövetkezeti ügyvezetőink ajakáról kívánjuk hallani, hogy a szövetkezetek működését miként lehetne tökéletesíteni, miként lehetne tőkeerősítő és taggyűjtő mozgalmakat indítani, milyen kívánásaik vannak a központtal szemben munkájuk támogatását illetőleg stb.

A mi álláspontunk az, hogy egy népes közgyűlés, amely a tökéletesítés és közös együttműködés biztosításának céljából gyűl össze, oly értékes tapasztalatokkal és felvilágosításokkal gazdagíthatja, úgy a központ, mint a szövetkezetek vezetőit, melyek a közös munka eredményességét hatványozott mértékben fogják biztosítani s a szövetkezeti ügyintézés sok nehézségét megszüntetik. Az a közgyűlés, amely sablonos programját csak gépszerűen letárgyalja, meg a közgyűlés tagjait csak statisztika szerepekre véli alkalmasnak, de tőlük komoly munkát, komoly, megfontolt nyilatkozatokat, javaslatokat nem vár és csak azt célozza,

hogy a formásoknak és előírásoknak eleget tegyünk, az a közgyűlés egy üres, lelketlen és életképtelen gyülekezet, melynek eredményessége egyenlő a nullával.

Nem ilyen gyülekezetet akarunk látni az új központ első közgyűlésén. Azokat várjuk oda, akik hivatásuknál fogva is az alkotó munka emberei, a falu intelligentiáját. Munkáskezeket, öntudatos szövetkezeti vezetőket, kik tudják, hogy az eszme oszlopai ők s kik érzik, hogy a szövetkezeti munka sikeres szolgálatáért, mély erkölcsi felelősséggel tartoznak egy magasabb közös ideálnak.

A szövetkezet igazgatósága tehát már most válassza meg kiküldöttjét és megbízottját névszerint, akit a központi közgyűlésre meghatalmazással beküldjön. A képviseltetés költségeit a szövetkezet tartozik természetesen viselni. Lelkes szövetkezeti vezetőink azt se mulasszák el, hogy a környékbeli szövetkezetek vezetőit buzdítsák a megjelenésre, annak hangsúlyozásával, hogy az új központi első közgyűlése a cél érdekében minden vonatkozásában eredményes kell legyen, amit csak szövetkezeteink teljes képviselése biztosíthat.

Szövetkezeteink jól teszik, ha megjelenésüket már most bejelentik, hogy a kiküldöttek elhelyezéséről és elszállásolásáról idejében gondoskodhassunk.

Központunk a közgyűlés napját, mielőtt annak megtartását engedélyezik, idejében közzéteszi az „Erdélyi Gazda“ban.

Termelés és szövetkezet.

Ha a mai gazdasági élet válságos helyzetét figyelemmel kísérjük a valamikor virágzó társadalmi gazdaságunk fokozatosan elhaladó szervezetében végbeni változásokat illetőleg érdekes megfigyeléseket tehetünk.

Ha gazdálkodásunk szervezetét egy élő testhez hasonlítjuk, ma már azt kell tapasztalnunk, hogy e test feje máról-holnapra másként gondolkodik, gondolatainak menetéből hiányzik a rendszer, a következetesség. Ma árammaximálási rendelet, holnap már fellüggerítik, ma árvizsgáló bizottság, holnap már az síncs, holnapután megint van. A vonatok egyrészt bérbe adja, azután felmondja a bérletet, de más formában ismét vannak egyesek számára vonatok és waggonok. Ma az export részben szabad, részben nem, holnap már senki sem tudja, hogy mihez tartsa magát. stb. stb.

Természetes, hogy e test egész vérkerin-

gése már úgy elgyengült, hogy a nagyobb testrészeket nem tudja az éltető nedvvel ellátni és így elsősorban azok pusztulnak el. Így látjuk, hogy a nagyobb üzemek és gyárak rettentően küzdenek azért, hogy dolgozhassanak és termelhessenek. Ennek dacára napról-napra több az üzembezúntetés, több a munkanélküliség, mert a továbbtermelés legelemibb feltételei hiányoznak, a társadalmi és nemzetközi munka megosztás elemeit a nyersanyagok, szellemi erők, vasutak, emberek szabad forgalmát és mozgását a politikai célok és érdekek ezer és ezer nyüge lebilincseli és köti meg az egyik országból a másikba, sőt sokszor egyik megyéből a másikba, rendeletekkel akadályozza meg.

A tőkék mindinkább soványodnak a nagy birtokok sorsa sem ismeretlen. Felmerül a kérdés, hogy vajon mi az a mi a tőkék nagyobb voltában rejlő arányosan nagyobb termelő képességet pótolni fogja?

Erre nagyon egyszerű a felelet. A szövetkezeti termelés és fogyasztás, amely a szét-szóródott tőkerészecskéket ismét összegyűjteni és egy nagy egészbe közös együttműködésre és munkára csoportosítani egyedül lesz képes, és egyben biztosítja, hogy a termelésben és fogyasztásban részes tőke elemek tulajdonosai saját érdekükben a közös termelés és fogyasztás iránt a legmesszebbmenő érdeklődést és törődömséget tanúsítsák saját érdekükben.

Nehogy azt higgye azonban valaki, hogy a szövetkezeti termelés és gazdálkodás előfeltétele tehát, hogy a magángazdálkodás teljesen fönkre menjen és minden téren a gazdálkodás kezdetleges állapotába visszasüllyedjünk. Fenti gondolatmenettel csak azt akartuk dokumentálni, hogy a szövetkezeti termelés és gazdálkodás még a gazdasági destructiók közepette is, mint legalkalmasabb munkaforma megőrzi produktív termelő képességét, a benne rejlő termelési és gazdálkodási lehetőségeket megőrzi akkor is, mikor a nagy üzemek már tehetetlenül állnak rideg gyárkémenyeikkel mint egy élettelenül.

Tegyük fel, hogy egy olyan gazdasági helyzetről van szó, a melyben mindenből túltermelés van, tehát a vállalatok a bőséges közvetkeztében kerülnek válságos helyzetbe és, hogy az üzemek fenntartásához szükséges jóvelmezőséget biztosítsák kartellekbe, trösztökbe egyesülnek, hogy a versenyt kiküszöböljék önmaguk közül. Nem-e ismét a szövetkezeti termelésre csoportosult nagyszámú fogyasztó, mint termelő szövetkezet az, amely önálló termelésre is szervezkedve s a fogyasztók millióira támaszkodva felveheti a küzdelmet a trösztök kizsákmányoló és csak saját érdekeiket szem előtt tartó alakulásával és munkájával szemben.

A szövetkezeti gazdálkodás tehát tökéletes és a legtöbb ember érdekeit biztosító munka formája, mert végtelen széles körben a termelő és fogyasztó érdekeit össze tudja egyeztetni és ezen ellentétesnek látszó gazdasági fogalmakat, azonos fogalmakká minősíti.

A szövetkezeti eszme, a gazdálkodás téren, tehát legyen annak helyzete akármilyen válságos, mindig érzékeltetni tudja erejét, jótéteményeit és a fogyasztó érdekeivel tökéletesen összeeső szándékait és céljait és miután

minden ember fogyasztó, mindenkinek saját érdekében áll őt támogatni. Egy világ eszme, mely felé az emberi gazdálkodás jövő útjainak haladnia kell.

A központ közleményei.

A bejegyzett cég fennmaradása fontos minden szövetkezetünkre nézve. Azért el ne mulassza szigorúan alkalmazkodni alábbi utasításunkhoz. Az egyes törvényszékek még a múlt év folyamán felhívták az illetékességük alá tartozó szövetkezeteket, hogy záros határidőn belül szüntessen meg minden összeköttetést a budapesti Hangya központtal, vagy tegyen eleget a külföldi fiókokra nézve előírt törvényes feltételeknek. Ezen felhívás ellen jogorvoslattal éltek ugyan szövetkezeink, de ugyanakkor alapszabálymódosítással kiléptek a budapesti „Hangya” kötelekéből s a belföldi, romániai területen levő „nagyenyedi központ”-ba léptek be. Ezzel eleget tettek a törvényszékek felhívásának. Azt látjuk azonban, hogy egyes törvényszékek ezalatt *puszta ténnyel* nem elégsznek meg s jóllehet, az alapszabálymódosítást bejegyezték s így arról tudomást szereztek, egyes szövetkezeinket a cég jegyzékéből kitorlik, mintha nem teljesítették volna a felhívást.

Szükségessé tartjuk ezért, hogy szövetkezeink, melyek *az alapszabálymódosítást tudomásul vevő végzést megkapták a törvényszéktől azonnal, amelyek ezután kapják meg, a kézbesítés után nyomban, ilyen tartalmu kérést intézzenek az illetékes törvényszékhez:*

„Tekintetes Törvényszék, mint Cégbíró! . . . /20. sz. alatt kelt végzésre hivatkozással bejelentjük, hogy a végzésben foglalt felhívásnak eleget tettünk, a budapesti „Hangya” kötelekéből kiléptünk s a Románia területén Nagyenyed székhellyel alakult belföldi szövetkezeti központ tagjai közé léptünk be. Alapszabályainkat megfelelően módosítottuk s azt a tek. Törvényszék . . . /92. sz. alatt kelt végzésével tudomásul vette, a módosítást bejegyezte. Ezzel megszünt külföldi fiókjellegünk létszáma is. Kérjük tudomásul venni.”

Az első számnál a törvényszék által kibocsátott azon végzészámra hivatkozandó, mely a szövetkezetet, mint külföldi fiókot igazolásra, vagy alapszabály módosításra hívta fel. A másik szám alatt azon végzés száma, melyben a módosított alapszabályok tudomásul vétettek. A kérvényre 2 lei bélyeg ragasztandó fel.

A kérés beadását minden szövetkezet jelezze központunknak egy lev. lapon.

Ügyvezetés. Boltosváltásnál, ha az átadást az igazgatóság saját hatáskörében ellenőr nélkül ejti meg, a felvett leltárt meg kell őrizni, mert azt a legközelebb kiszáló ellenőr felülvizsgálja és annak alapján a régi boltossal a végelszámolást megejtí. Régi boltos óvadéka és forgalmi jutaléka tehát az ellenőr felülvizsgálata előtt nem adható ki.

Új boltossal a szerződést mindig már az átadás előtt, de az átadás napjával keltezőve kell megkötni. Óvadéka szintén már előre letétbe helyezendő. Óvadék csak készpénz, vagy ingatlan bekebelezés lehet. Kezességi nyilatkozat csak akkor fogadható el, ha az összeg a kezések ingatlanára be is kebelezetett.

Eljárás a szövetkezeti boltba történő betörés esetén. Ha a szövetkezeti boltba betörnek, a szövetkezet kártalanítási igényének a biztosító intézettel szemben való érvényesítéséhez nem elegendő a tény puszta megállapítása, a leltár felvétele s mindenről jelentés tétele a központnak, hanem a betörést az észrevétel

után azonnal jelenteni kell a csendőrségnek, a nyomokat pedig mindaddig nem szabad eltüntetni, míg a csendőrség meg nem tekintette azokat és a tényállásról jegyzőkönyvet nem vett fel. A csendőrség nyomozása ki kell terjedjen arra a körülményre is, hogy a betörés által a szövetkezetet ért károkozásban a szövetkezet alkalmazottai nem részesek-e, mert a biztosító intézet csak az esetben téríti meg a szövetkezet kárát, ha a szövetkezet a csendőrség, illetve községi előjáróság által kiállított és a főszolgabíró által aláírt bizonyítvánnyal igazolja alkalmazottainak ártatlanságát. A mostanság nagyon gyakran előforduló betörések alkalmával a károk liquidálásánál a kárbecslő munkáját nagyon meghiúsítja a szövetkezetben tartott készpénz kérdése, melynek tisztázásánál legtöbbször a szövetkezet szenved kárt. Ennek felkértülése véget felhívjuk ezután is a szövetkezeink ügyvezetőinek figyelmét arra, hogy a szövetkezeti boltban semmi esetre sem hagyható több pénz, mint amennyi betörés ellen biztosítva van, azonban a leghelyesebb, ha a boltban éjjelre nem marad egyáltalán készpénz. Ezért szükséges, hogy a pénztárnok naponként vegye át a befolyó készpénzt. Amennyiben pedig a boltban mégis visszamaradna valamelyes készpénz, azt feltétlenül záros fiókban kell elhelyezni, hogy egy esetleges betörésnél a betörés tényét a bezárt fiók erőszakos feltörése is bizonyítsa.

Petroleumos és gépolajos kölcsön hordókra vonatkozólag értesítjük mindazon szövetkezeinket melyeknél a Hangya által szállított petroleumos és gépolajos kölcsönhordók visszatartatnak, hogy ezen hordókat a Brassói Köolajfinomítógyár egy régebben megjelent kormányrendelet alapján tulajdonjogánál fogva évekre visszamenőleg visszaigényli, és biztosításképp e hordók után a Hangyával való elszámolásában drb.-ként 500 leire emelje fel a betétösszeget.

Miután szövetkezeinknél cca. 300 drb. ilyen hordó van visszatartva, ez által a Hangya központ betétje is tetemes összeget képvisel, ami viszont forgatókönyvönként vonatkozik el, holott a jelenlegi pénzügyi viszonyok között minden tőkére szükségünk van az eredményes árubeszerzés céljaira. Tekintve, hogy központunk ily irányu megterhelése csupán a kölcsönhordók visszaküldésének elmulasztásából ered, kényszerítve vagyunk a betétösszegeket az érdekelt szövetkezetek terhére megosztani és így legközelebb e célból mindazon szövetkezeteket, ahol 1917. január 1-től kölcsönhordók visszatartottak, kimutatásba fogjuk foglalni és köztük ezen megterhelést szétosztjuk.

Felkérjük tehát ezuton is az érdekelt szövetkezeink vezetőit, hogy amennyiben a szövetkezetnél ilyen kölcsönhordók volna, vagy azokat könnyen beszerezhetné, szíveskedjenek azokat — miután most már a lehetősége is meg van a visszaküldésnek, — a legközelebbi árueosztó szövetkezet útján lehetőleg minél előbb rendelkezésünkre bocsátani, hogy így ne legyünk kénytelenek a mostani szűkös pénzügyi viszonyok között továbbra is e címen nagyobb tőkét lekötöni.

A rendelések leszállítására vonatkozó értesítjük szövetkezeinket, hogy az ellenőreink által felvett rendelések a raktárunkon levő árukból részben már szállításra készen összeállítottak és azokról a számlákat már nagyjából kiküldöttük. A rendelésekből hiányzó árukat, melyek még a számlában sem szerepelnek, csak a teheráru forgalom megnyitása után hozhatjuk raktárunkba és csak azután oszthatjuk szét a szövetkezetek között.

Kérjük azon szövetkezeinket, melyek rendelésüket utánvétel mellett kívánták, az áruk utánvételi összegéről jóelőre gondoskodjanak, hogy az átvételnél a pénz hiánya miatt fennakadás ne legyen. Amely szövetkezetek pedig rendelésük fedezetére bizonyos összegeket már ellenőreink befizettek és rendelésüknek csak egyrészéről kaptak számlát, azok a hiányzó árukat, — mint fennebb is említettük — a teheráru forgalom

megnyitásával azonnal egy második transport útján fogják megkapni.

Az áruk szállítására vonatkozólag a szükséges lépéseket megtettük, reméljük, hogy az engedélyek birtokában az árukat rövid időn belül leszállíthatjuk.

Az „Erdélyi Gazdát” és „Hangya” mellékletét megrendelte központunk valamennyi szövetkezetünk számára és terhére. Az előfizetési díjat, évi 150 leit központunk fogja a lap kiadóhivatalával elszámolni, amikor is a szövetkezeink folyószámláját ez összeggel megterheljük és arról egyidejűleg értesíteni fogjuk szövetkezeinket. Tehát szövetkezeinknek a lap rendszeresen minden héten megküldetnek. Ha azt nem kapják meg és amennyiben a helyi postahivatalnál is eredménytelenül reclamálnak, úgy azt közöljék központunkkal, hogy mi a lapnak rendes kézbesítése iránt a kiadóhivatalnál a szükséges lépéseket megtegyük. A fenti díj ellenében a szövetkezet az „Erdélyi Gazdasági Egyesület” tagja lesz, ha az egyesület által kiküldött tagsági nyilatkozatot az igazgatóság aláírja. Ha a nyilatkozat elkallódott volna, kérjük azonnal annak megküldését az E. G. E. titkári hivatalától.

HIRDETÉSEK.

Mezőpágozca és vidéke fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi február 20.-án délután 2 órakor a szövetkezet helyiségében 1919. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. paragrafus értelmében meghívotnak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés 1921. évf. március 6-án tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozat képes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt-helyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Kelt Mezőpágozca 1921. január 17-én. Az igazgatóság.

Küküllővár és vidéke „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1921. évi február 6-án d. u. 3 órakor a község házában 1918. évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 23. paragrafus értelmében meghívotnak azzal, hogy ha a tagok kellő számban meg nem jelenének, úgy a közgyűlés február hó 13 napján tartatik meg, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítása. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolt-helyiségben kifüggesztetett és mindenki által megtekinthető. Küküllővár, 1921. január 11-én. Az igazgatóság.

A mellékletet szerkesztli:
DR. HARMATH JÁNOS

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA NAGYENYED.

Kiadó:
TÖRÖK BALINT
az E. G. E. titkára.

Megjelenik hetenként.